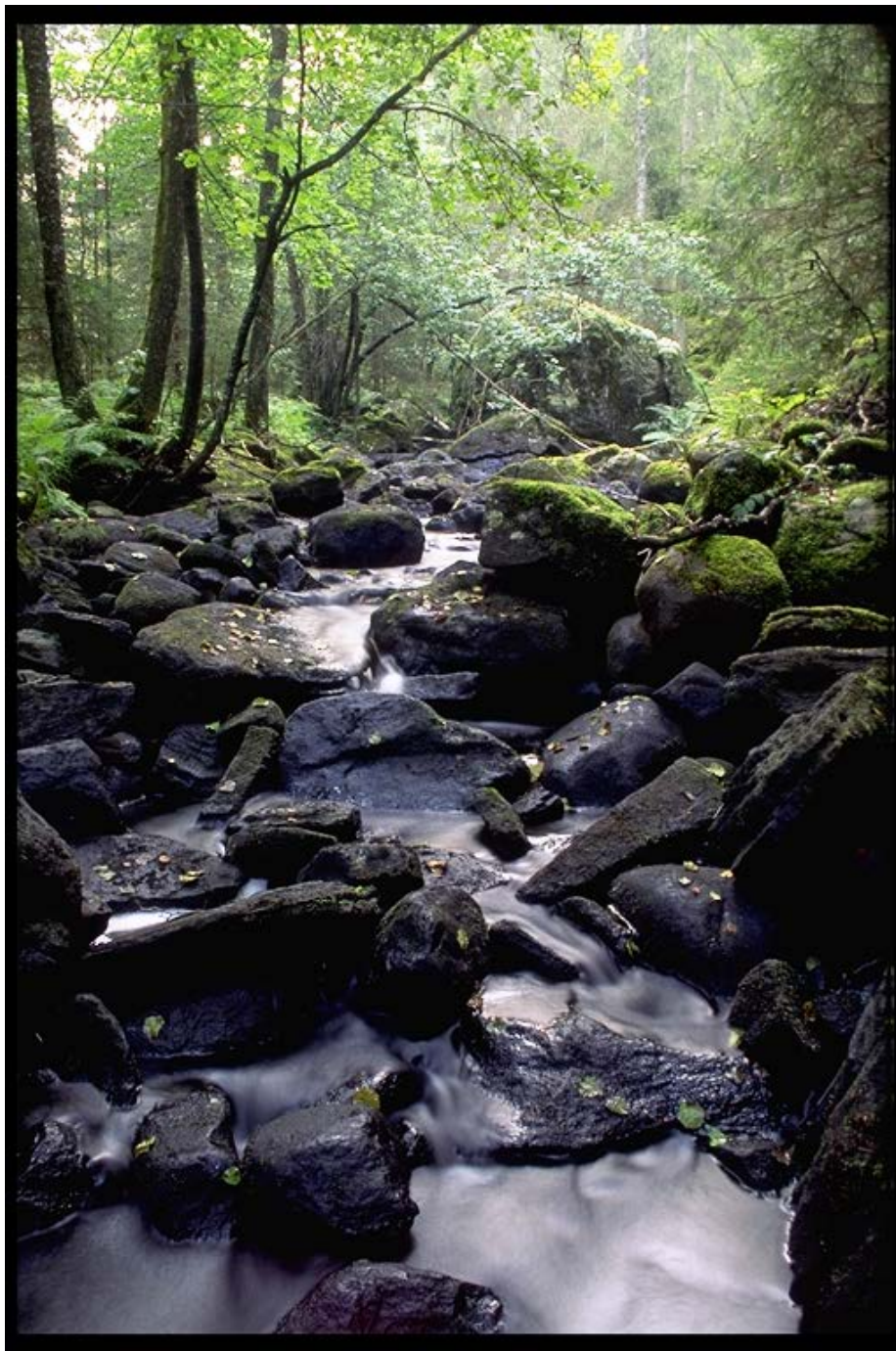

BELUT OCH REVIDERAD SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET LINDÅSABÄCKEN

Borås Stad, reviderad skötselplan, Kommunstyrelsen, 15 juni 2020

Borås Stad, beslut, Kommunfullmäktige, 18 september 2008

BORÅS STAD

Naturreservatet Lindåsabäcken

Beslut om naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Lindåsabäcken
Län:	Västra Götaland
Kommun:	Borås
Församling:	Ljushults församling
Lägesbeskrivning:	9 km SO om Borås
Kartor:	Gröna kartan 1:50000 Kinna 6C NO Gula kartan 1:20000 Målsryd 6C:85 Fastighetskartan 1:12500 6C 9g Ruered
Fastigheter, fastighetsägare, servitut mm:	Se bilaga 3
Areal:	8,7 ha
Förvaltare:	Borås Stad

Beslut

Kommunfullmäktige i Borås beslutade den 18 augusti 2008

det område som avgränsats på beslutskarta skyddas som naturreservat med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808).

reservatets namn skall vara Naturreservatet Lindåsabäcken.

fastställa bifogad skötselplan med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Skötselplanens övergripande mål skall gälla utan begränsning i tiden.

för att uppnå syftet med reservatet skall angivna föreskrifter gälla med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken (1998:808) samt 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252). Vård och förvaltning skall bedrivas i enlighet med upprättad skötselplan.

Motiv för beslutet

I Lindåsabäcken finns ett stort bestånd av flodpärlmusslor med dokumenterad föryngring. Beståndet har en stor utbredning och det finns goda förutsättningar för musslor i bäcken. Lindåsabäcken bedöms ha ett mycket högt skyddsvärde i ett regionalt perspektiv. Inrättandet av ett kommunalt naturreservat ger ett bra skydd.

Syfte med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara ett livskraftigt bestånd av flodpärlmussla och säkerställa fortsatt förnyring genom att skydda musslans livsmiljö.

Föreskrifter

Inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Förutom föreskrifter och förbud enligt andra lagar, författningar och förordningar är det inte tillåtet att:

1. uppföra ny byggnad, väg eller annan anläggning,
2. uppföra mast eller torn, annat än tillfälliga jaktorn,
3. anlägga luft- eller markledning,
4. spränga, schakta, gräva, tippa och fylla ut eller på annat sätt påverka områdets topografi,
5. dika, avvattna, anlägga dräneringsrör, rensa befintligt dike, gräva, kulvertera, anlägga damm eller på annat sätt påverka yt- och dräneringsförhållandena,
6. anordna vattenuttag ur bäcken
7. genom anordningar ändra vattenståndet i Lindåsabäcken,
8. rensa i Lindåsabäcken,
9. anordna upplag,
10. kalavverka, gallra, plantera skog, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
11. framföra fordon i Lindåsabäcken,
12. köra i branterna eller utföra annan verksamhet i branterna som innebär risk för utflöde av humus eller sediment till Lindåsabäcken,
13. använda biologiska eller kemiska bekämpningsmedel,
14. använda gödsel, kalk eller aska,
15. fiska öring,
16. sätta ut fisk eller kräftor eller för området främmande växter eller djur

Förvaltarens rätt och uppgifter

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken och 3 § förordningen (1998:1252) områdesskydd gällande förvaltning av reservatet.

Förvaltaren har rätt att:

1. märka ut reservatet,
2. utföra åtgärder enligt skötselplan,
3. lämna dispenser från föreskrifterna.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter:

1. Förvaltare för reservatet skall vara Borås Stad.
2. Naturreservatet skall utmärkas enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar.
3. Skötselplanens övergripande mål och riktlinjer gäller utan begränsningar i tiden.
Skötselplanen revideras vid behov. Behov av detaljåtgärder för att nå uppställd målsättning kan komma att förändras varför en översyn i detta avseende bör ske med 10 års mellanrum.

Ordningsföreskrifter för allmänheten

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas i reservatet.

Förutom föreskrifter och förbud enligt andra lagar, författningar och förordningar är det inte tillåtet att:

1. skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar samt skada vegetationen i övrigt, till exempel genom att gräva upp växter,
2. skada berghällar, block eller klippor
3. göra upp eld,
4. tälta,
5. framföra fordon,
6. anbringa skylt, affisch, orienteringskontroll, måltavla eller därmed jämförlig anordning,
7. anordna motortävling, skyttetävling, orienteringstävling eller annan idrottstävling,
8. plocka upp eller skada musslor eller andra ryggradslösa djur,
9. fiska öring,

Övriga upplysningar angående föreskrifterna

Föreskrifterna i A –C skall inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra åtgärder enligt skötselplan.

Undantag från föreskrifterna ansöks om hos förvaltaren. Förvaltaren kan om särskilda skäl föreligger med stöd av 7 kap. 7 § och 16 kap. 9 § miljöbalken medge undantag från föreskrifterna.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syfte kommer pågående mark- och vattenanvändning att avsevärt försvåras. Kommunen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syfte och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark, vatten och växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner kommunen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålen levande sjöar och vattendrag, levande skogar och ett rikt växt- och djurliv.

KOMMUNSTYRELSEN

Ulrik Nilsson

Kommunstyrelsens ordförande

Peter Skoglund

Tf Samhällsplaneringschef

REVIDERAD SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET LINDÅSABÄCKEN

BORÅS STAD

Dokumenttitel:	Reviderad skötselplan för naturreservatet Lindåsabäcken
Uppdragsgivare:	Borås stad
Rapport:	Morgan Johansson, Onsala Biokonsult AB (underkonsult)
Inventering:	Morgan Johansson, Onsala Biokonsult AB (underkonsult)
Foton:	Morgan Johansson, Onsala Biokonsult AB (underkonsult)
Kvalitetsgranskning:	Magnus Lundström, Jakobi Sustainability AB
Omslagsfoto:	Lindåsabäcken

Innehållsförteckning

Uppdraget	9
Metod.....	9
Syfte med reservatet	9
Flodpärlmusslans ekologi	9
<i>Fortplantning</i>	<i>9</i>
<i>Generella hot mot flodpärlmusslan</i>	<i>10</i>
Beskrivning av reservatet Lindåsabäcken	10
Förslag till skötsel.....	10
Referenser	13

Bilaga 1: Bilder

Uppdraget

På uppdrag av Borås Stad har skötselplanen för Lindåsabäckens naturreservat uppdaterats vilket bör ske med 10-års intervall.

Metod

En inventering Lindåsabäcken med omgivande skogsmark utfördes den 9 juli 2019 då en bedömning av hur omgivande skogsmark inom reservatet påverkar Lindåsabäcken och flodpärlmusslans livsmiljö. En fotodokumentation av området gjordes vid tillfället. En Canon EOS 7D Mark II med en APS-C CMOS-sensor och ett Canon 24-70 mm IS USM användes. Alla foton är tagna med 24 mm brännvidd.

Syfte med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara ett livskraftigt bestånd av flodpärlmussla och säkerställa fortsatt förnygring genom att skydda musslans livsmiljö. Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålen *levande sjöar och vattendrag*, *levande skogar* och *ett rikt växt och djurliv*.

Flodpärlmusslans ekologi

Flodpärlmusslan lever i botten av vattendrag med varierande storlek i både jord- och skogsbrukslandskap. För att kunna reproducera sig krävs förekomst av värdfiskarna lax eller öring, ett permanent vattenflöde med relativt hög vattenhastighet och ett klart, syrerikt, näringsfattigt och välbuffrat vatten med stabilt pH. Musslor påträffas främst i botten med grus och sten av varierande storlek och föredrar måttligt skuggade eller skuggade avsnitt av vattendraget.

Arten förekommer vid i stort sett hela landet med undantag av Uppsala, Kronobergs och Gotlands län. Det är känt att både hög näringshalt och hög temperatur i vattnet leder till snabb tillväxt men en alltför hög partikelhalt av såväl organogent som minerogent ursprung leder till att botten slammar igen och att syrebrist kan uppstå. Till skillnad från tillväxten minskar livslängden med ökande näring och temperatur.

Flodpärlmusslan kan bli gammal, den äldsta kända individen hittades i Görjeån, Jokkmokk och åldersbestämdes till 256 år.

Fortplantning

Arten har påträffats i omkring 400 vattendrag i Sverige men det sker en förnygring av flodpärlmusslan i endast en tredjedel av dessa vattendrag.

Efter könsmognad kan musslorna fortplanta sig hela sin livslängd. Fortplantningen sker i regel i juli då hanmusslan släpper ut sina spermier i vattnet. Honan får med sig spermier med andningsvattnet varpå äggen befruktas och utvecklas till små (0,05 mm) så kallade glochidielarver.

En hona producerar 3-4 miljoner glochidier men det är i snitt endast en på 100 miljoner som lyckas etablera sig som en liten mussla. För att kunna utvecklas till en mussla krävs närvaro av lax eller öring i vattnet då det parasitiska larvstadiet fullbordas endast på dessa fiskarter och då främst på unga individer. Förekomsten av värdarten och småmusslor visar på ett positivt samband men det är inte känt hur hög täthet av värdfisk som behövs för att ha en livskraftig population av flodpärlmussla.

Generella hot mot flodpärlmusslan

Mänskliga aktiviteter är oftast orsaken till flodpärlmusslans kraftiga tillbakagång. Tidigare berodde det ofta på ett utbredd pärlfiske vilket medförde att lokala bestånd slog ut. Numera är det framförallt försämrade livsmiljöer som är orsaken där de största hoten utgörs av skogsbruk, förorening och vattenreglering.

Vildsvin förekommer på några platser inom reservatet och bedöms kunna utgöra ett direkt hot mot flodpärlmussla genom predation av dessa. Ingen information att vildsvin kan predera på flodpärlmussla finns men då vildsvin är allätare finns behov av viss försiktighet.

Beskrivning av reservatet Lindåsabäcken

Naturreseptatet Lindåsabäcken ligger ca 8 km sydost om Borås centrum. Lindåsabäcken är från utloppet vid Lindåsjön till odlingslandskapet vid Kovra ca 4,3 km lång. Reservatet utgör av en ca 1,3 km lång och knappt 100 meter bred del av denna sträcka och löper i öst-västlig riktning.

Omgivningarna till bäcken inom reservatet utgörs av skog främst lövskog men med inslag av en del gran. Två vägar korsar bäcken, i öster en mindre grusväg och lite längre västerut Svenljungavägen som är en större asfalterad väg.

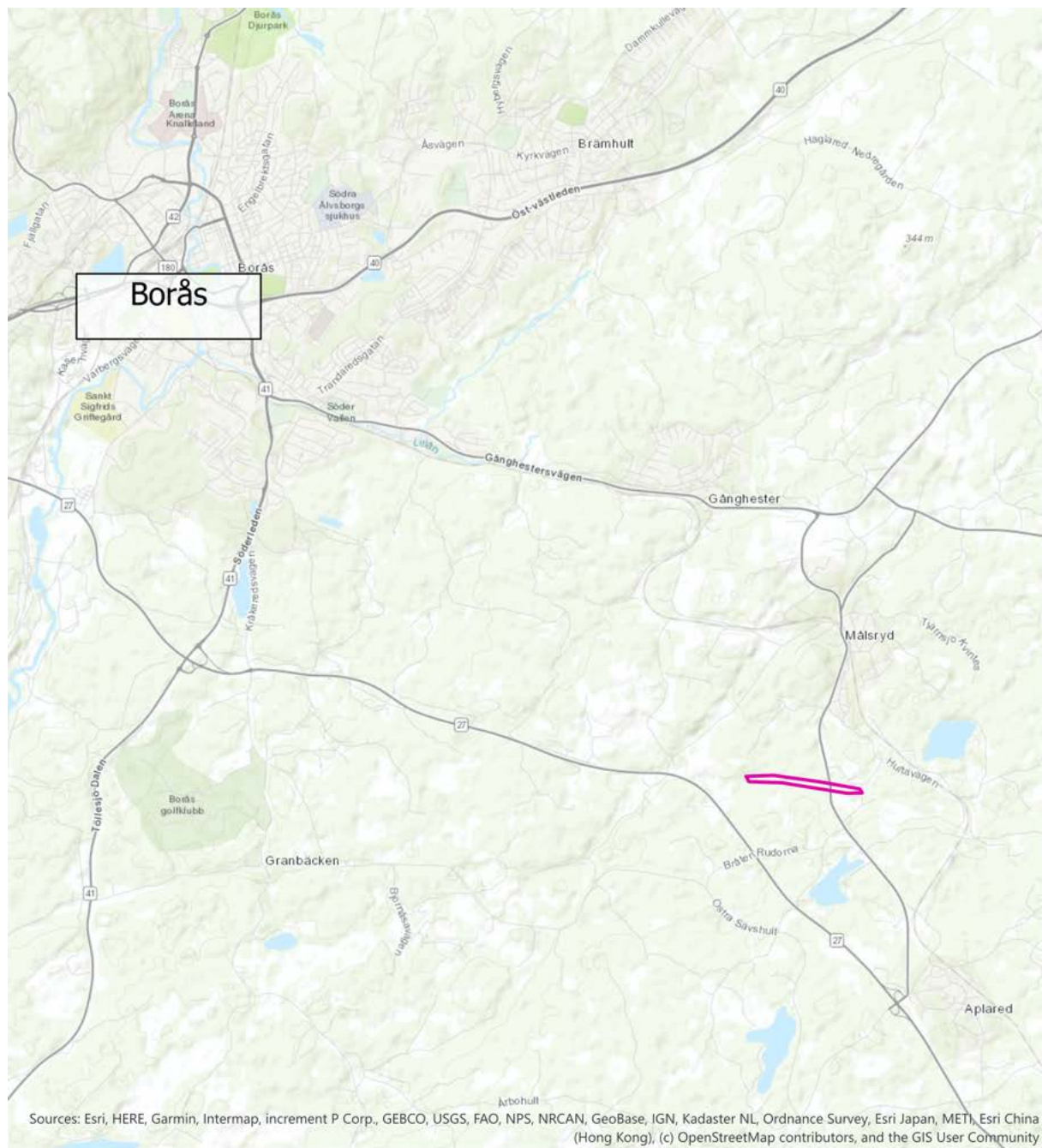
Två mindre ytor inom reservatet har avverkats relativt nyligen. På några platser observerades spår från vildsvin vilka bedömdes även gå ner i bäcken. Vid fältbesöket observerades även mängder av blå jungfruslända, en art som liksom flodpärlmusslan kräver hög kvalitet på både vattnet och bottenstrukturer i bäcken, något som indikerar att livsmiljön för musslan är bra i Lindåsabäcken.

Förslag till skötsel

- Skogsbruk med slutavverkning bör ej förekomma inom reservatet men enskilda träd kan vid behov tas bort.
- Ingen grumling av vattnet får förekomma. Vid avverkningar i anslutning till reservatet bör det ej ske någon direkt avvattnings direkt till bäcken.
- Två mindre områden nr 24 på 0,9 hektar och nr 25 på 0,4 hektar där det har skett en avverkning i senare tid kommer det upp en del smågrannar. Dessa bör röjas undan för att istället gynna lövet. Någon enskilda gran kan lämnas.
- En del nedfallna träd och grenar över bäcken kan på sikt utgöra dämning och vandringshinder för öring varför en kontroll och eventuell åtgärd av detta ska årligen.

Det är avgörande att bibehålla ett kontinuerligt flöde av vatten i bäcken. Verksamheter utanför reservatets gränser kan påverka flödet till exempel befintligt dämme uppströms vilket bör undersökas så att det ej blir för kraftigt eller för litet flöde i bäcken.

För att inte riskera uttorkning av bäcken vid låga eller uteblivet flöde från Lindåsjön eller biflöden bör det utredas om möjliga åtgärder inom reservatet för förhindra detta.

Teckenförklaring

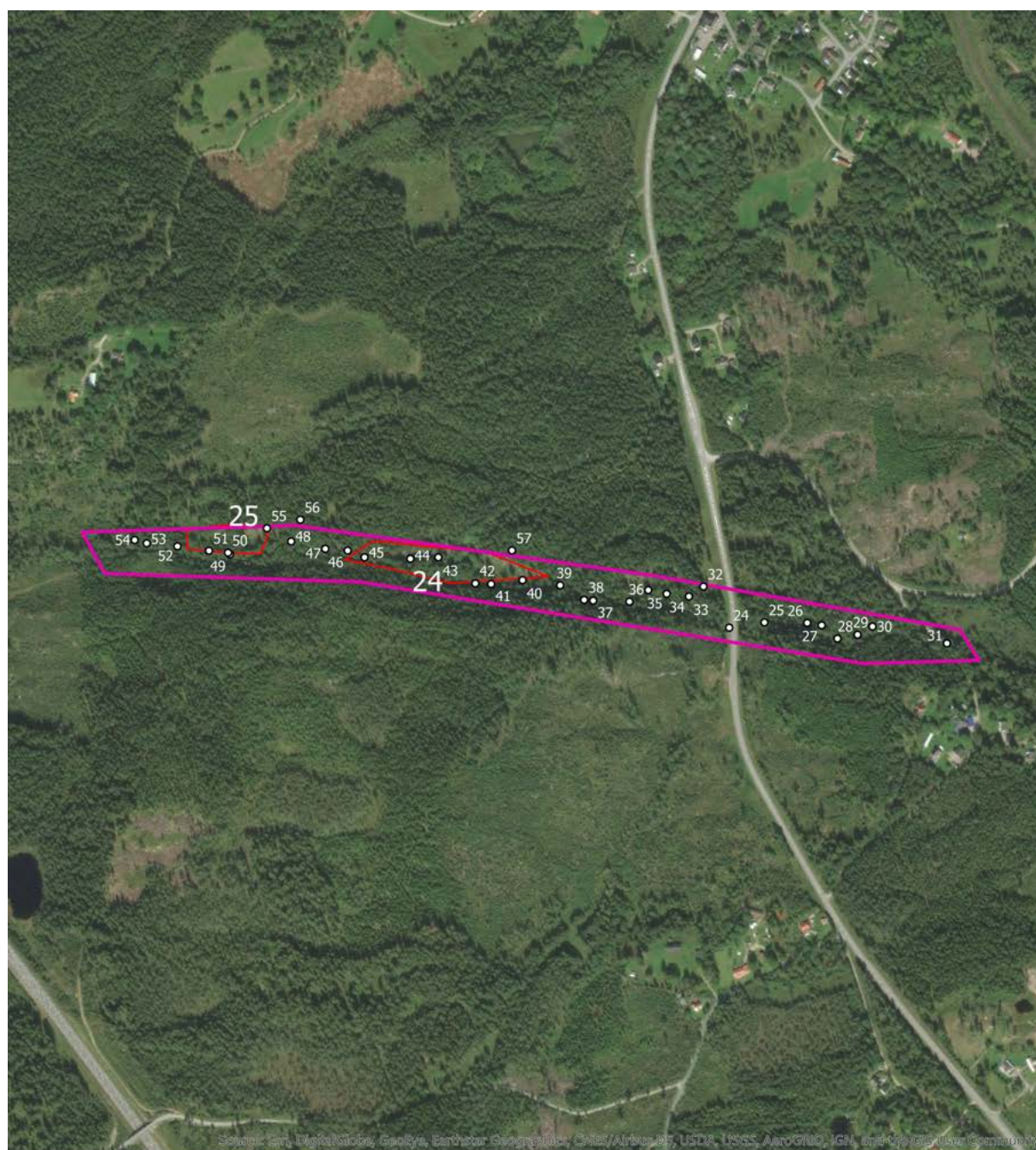
Lindåsabäcken

N

0 500 000 2 000 3 000 4 000 5 000 6 000 7 000 8 000 Meter

Figur 1. Översiktskarta naturreservatet Lindåsabäcken.

Teckenförklaring

- Lindåsabäcken
- Skötselområde
- Fotopunkt

Figur 2. Skötselområden och fotopunkter naturreservatet Lindåsabäcken.

Referenser

Naturvårdsverket 2005. Åtgärdsprogram för bevarande av flodpärlmussla, rapport 5429

